

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

Ministerul Agriculturii,
Dezvoltării Regionale
și Mediului

**PRIORITĂȚILE NAȚIONALE DE INVESTIȚII ÎN
DOMENIUL ADAPTĂRII ȘI ATENUĂRII
SECTORULUI „AGRICULTURĂ” din
REPUBLICA MOLDOVA LA SCHIMBĂRILE
CLIMATICE ȘI INTERCONEXIUNEA ACESTORA
CU DOMENIILE DE FINANȚARE a FVC
BOINCEAN B.P.**

28 iunie, 2018

- În scopul asigurării dezvoltării durabile a sectorului agrar se propune schimbarea conceptului (paradigmei) de intensificare a agriculturii prin tranziție de la agricultura convențională bazată pe aplicarea inputurilor industriale din surse energetice neregenerabile, limitate, costisitoare și periculoase pentru mediu ambiant și sănătatea omului la agricultura durabilă, inclusiv ecologică, bazată pe un circuit mai intens de energie și nutrienți în cadrul fiecărei gospodării agricole cu folosirea preponderentă a surselor energetice de origine locală

- **Schimbarea paradigmei de intensificare a agriculturii necesită o viziune (o abordare) sistemică (holistică) în schimb celei simpliste (reducționiste) cu orientarea spre soluționarea provocărilor de ordin economic, ecologic și social cu care se confruntă agricultura:**
 - **Surse energetice neregenerabile limitate la prețuri ascendente**
 - **Agravarea stării economice a gospodăriilor din cauza discrepanței la prețuri dintre materia primă agricolă și inputurile industriale(îngrășăminte minerale, pesticide etc)**
 - **Poluarea și degradarea mediului ambiant**
 - **Manifestarea tot mai frecventă a secetelor și altor calamități naturale ca consecință a încălzirii globale**
 - **Securitatea alimentară a țării**
 - **Reducerea biodiversității în partea aeriană și, în special, cea subterană a solului**
 - **Dezintegrarea comunităților rurale și dispariția satelor etc.**

- La summitul din Paris (decembrie, 2015) a fost acceptată decizia de neadmitere a depășirii temperaturii aerului la nivel global a limitei de 2 °C prin acumularea anuală în sol a 0,4% carbon (4 la milion)
- Pentru prima dată a fost recunoscută la nivel mondial necesitatea ameliorării calității solului, care permite de a reduce impactul negativ a încălzirii globale, inclusiv a secetelor
- Un sol sănătos poate acorda servicii ecosistemice și sociale, care necesită susținute:
 - Acumularea, păstrarea și folosirea rațională a apei
 - Asigurarea cu produse alimentare sănătoase în cantități suficiente
 - Habitat pentru o largă biodiversitate de organisme pe întreg lanțul trofic, care menține funcționalitatea solului
 - Reducerea încălzirii globale prin sechestrarea carbonului în sol
 - Reducerea cheltuielilor de producere la aplicarea îngrășămintelor minerale de azot și pesticidelor prin fixarea azotului atmosferic și majorarea capacității de autoreglare a semănăturilor contra bolilor, dăunătorilor și buruienilor
 - Asigurarea stabilității comunităților rurale prin interacțiunea directă a producătorului și consumatorului de produse alimentare

Impactul climatic asupra sectorului agricol și vulnerabilitate

Sectorul agricol depinde la direct și indirect de condițiile climatice

- **Influența directă a schimbărilor climatice asupra agriculturii se manifestă prin:**
 - Secetele frecvente cu reducerea nivelului de producție
 - Reducerea nivelului apelor subterane
 - Creșterea riscului de reducere a biodiversității ca rezultat al creșterii evapotranspirației
 - Riscul inundațiilor și pericolul răspândirii bolilor infecțioase pentru oameni, plante și animale
 - Reducerea capacității solului de a acumula apa din precipitații și ca rezultat dezvoltarea concomitentă a secetelor și eroziunii solului

- **Creșterea pericolului de compromitere tot mai frecventă a semănăturilor de toamnă, a copacilor fructiferi și viței de vie în lipsa covorului de zăpadă pentru o perioadă mai îndelungată de timp din cauza insuficienței proceselor de călire fiziologică a plantelor**
- **Răspândirea noilor boli și dăunători pentru plante și animale, dar și majorarea pericolului de infestare cu cele deja existente din cauza condițiilor mai favorabile de supraviețuire a lor**
- **Vulnerabilitatea sectorului agrar la prețurile volatile pe piața mondială**

- **Influența indirectă a schimbărilor climatice asupra agriculturii:**
 - **Instabilitatea tehnicii agricole și mecanismelor folosite în agricultură**
 - **Scăderea capacității de muncă a oamenilor încadrați în lucrările agricole**
 - **Reducerea potențialului de aprovizionare cu furaje a animalelor și potențialului lor productiv**
 - **Reducerea capacității de muncă a mijloacelor de transport în agricultură**
 - **Creșterea cheltuielilor de răcire în perioadele cu temperaturi înalte**

Măsuri de atenuare și adaptare la schimbările climatice

Folosirea rațională a solului și a apei

- **Tranziția la un sistem de agricultură durabil , mai puțin dependent de sursele energetice neregenerabile (naftă, gaz) și derivatele lor este prerogativa de azi și de perspectivă a agriculturii din R. Moldova.**

În acest aspect necesită susținute sistemele alternative de agricultură așa ca:

- **Agricultura durabilă, inclusiv ecologică**
- **Agricultura de precizie**
- **Sistemul conservativ de agricultură**

- **Sistemul conservativ de agricultură include respectarea obligatorie a următoarelor principii:**
 - **Asolament cu o diversitate mai mare de culturi**
 - **Disturbanța minimă a solului cu unelte de tipul No-till și mini-till**
 - **Folosirea culturilor succesive și managementul rațional a resturilor vegetale**

Sistemul permite restabilirea fertilității solului pe întreg profilul solului

- **Aprobarea unui sistem de folosire durabilă a resurselor de sol și apă la nivel de fiecare comună în parte**
- **Folosirea amestecului de ierburi perene leguminoase și graminee permite ameliorarea structurii solului, care reduce atât consecințele negative a secetei cât și a eroziunii solului cu o stabilitate mai mare a nivelului de producție în anii secetoși**

- **Folosirea semințelor de calitate biologică înaltă, preponderent de origine autohtonă, adaptate la condițiile pedo-climatice locale, permite asigurarea securității alimentare a populației în condiții climaterice extremale**

Pentru aceasta este necesar de restabilit sistemul de producere a semințelor

- **Restabilirea serviciului de protecție a plantelor și semnalizare de dezvoltare a bolilor și dăunătorilor la nivel de fiecare raion**
- **Crearea de noi soiuri și hibrizi la diferite culturi agricole cu capacitate înaltă de adaptare la factorii biotici și abiotici nefavorabili ai mediului ambiant, cu calități alimentare și furajere înalte**

Fig.4. Structura solului sub borceag de primăvară

Fig.5. Structura solului sub lucernă+raigras la masă verde

- Lărgirea spectrului de culturi cultivate în vederea asigurării cu produse alimentare de calitate înaltă și capabile să tolereze factorii climatici nefavorabili
- Folosirea diferențiată a terenurilor în conformitate cu particularitățile landşaftului pentru evitarea degradării și poluării resurselor de apă și de sol
- Folosirea biomasei vegetale și deșeurilor animaliere pentru producerea biogazului; utilajului fotovoltaic și generatoarelor eoliene pentru producerea de energie electrică etc
- Adoptarea irigației deficitare (cu consum redus de apă) pentru majorarea eficacității folosirii apei irigaționale
- Măsuri de prevenire a poluării apelor subterane prin stimularea folosirii raționale a solurilor cu consum redus sau excluderea folosirii substanțelor chimice; substituirea azotului tehnic cu azot biologic; respectarea raportului optim dintre azotul biologic și tehnic în vederea reducerii emisiilor de oxizi de azot în atmosferă; pregătirea și folosirea composturilor, inclusiv din deșeuri menajere
- Adaptarea unui sistem de monitorizare și informare a populației despre calitatea apei și aerului la nivel de fiecare comună în parte

Sectorul sănătate umană

- Asigurarea populației cu produse alimentare certificate, de calitate înaltă în vederea preîntâmpinării răspândirii bolilor netransmisibile
- Dezvoltarea infrastructurii pentru producerea și comercializarea produselor ecologice

Sectorul forestier

- Restabilirea ecologică și extinderea pădurilor și a fâșiilor forestiere
- Respectarea ariilor protejate și a zonelor tampon pentru utilizarea durabilă a biodiversității și resurselor acvatice
- Plantarea copacilor pe terenurile accidentate cu pericol de răspândire a eroziunii și a alunecărilor de teren
- Stabilirea unui raport optim dintre păduri, pajiști, terenuri arabile și rezervoare de apă la nivel de landșaft

Vă mulțumesc pentru atenție!